# BIỆN PHÁP GIÁO DỤC PHÁT TRIỂN KĨ NĂNG GIAO TIẾP MÔN TIẾNG ANH CHO HỌC SINH Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG HIỆN NAY

**Hà Thị Thanh Thủy**
**Trường THPT chuyên Lương Văn Tụy, Ninh Bình**

***Tóm tắt:*** *Giao tiếp tiếng Anh là một trong bốn kỹ năng cơ bản trong giảng dạy và học tập môn tiếng Anh tại trường trung học phổ thông (THPT). Bài viết phân tích tầm quan trọng của việc phát triển kỹ năng giao tiếp cho học sinh THPT, đánh giá vai trò của đội ngũ giáo viên và các lực lượng giáo dục liên quan, đồng thời đề xuất các biện pháp giáo dục thiết thực nhằm nâng cao chất lượng dạy - học. Các biện pháp bao gồm: nâng cao nhận thức và năng lực chuyên môn cho giáo viên, tổ chức bồi dưỡng hệ thống, phát triển các hoạt động học tập tương tác, tận dụng công nghệ thông tin và xây dựng cơ chế đánh giá, khuyến khích trải nghiệm thực tế. Bài viết cũng đề xuất hướng nghiên cứu sâu hơn về thiết kế chương trình, công cụ đánh giá năng lực giao tiếp và đánh giá tác động của các can thiệp.*

***Từ khóa:*** *Biện pháp giáo dục; kỹ năng giao tiếp tiếng Anh; trường THPT.*

# EDUCATIONAL MEASURES FOR DEVELOPING ENGLISH COMMUNICATION SKILLS AMONG HIGH SCHOOL STUDENTS TODAY

**Ha Thi Thanh Thuy**
**Luong Van Tuy High School for Gifted Students, Ninh Binh**

***Abstract:*** *English communication is one of the four core skills in teaching and learning English at the high school level. This paper analyzes the importance of developing students' English communicative competence, examines the role of teachers and other educational stakeholders, and proposes practical educational measures to improve teaching and learning quality. Proposed measures include enhancing teacher awareness and professional capacity, systematic in-service training, promoting interactive learning activities, leveraging information technology, and establishing assessment and incentive mechanisms. The paper also recommends further empirical research on curriculum design, valid assessment tools for communicative competence, and impact evaluation of interventions.*

***Keywords:*** *Educational measures; English communication; high school students.*

*Nhận bài: 23/08/2025* *Phản biện: 23/09/2025* *Duyệt đăng: 27/09/2025*

## I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Giao tiếp tiếng Anh không chỉ là mục tiêu ngôn ngữ mà còn là công cụ thiết yếu giúp học sinh hội nhập, phát triển năng lực nghề nghiệp và năng lực xã hội trong bối cảnh hội nhập quốc tế. Ở bậc THPT, học sinh ở độ tuổi hoàn thiện nhận thức và định hướng nghề nghiệp; do đó giáo dục giao tiếp tiếng Anh cần vừa chú trọng về mặt ngôn ngữ học thuật, vừa gắn với kỹ năng thực hành, tư duy phản biện và kỹ năng giao tiếp liên văn hóa. Tuy nhiên, thực tiễn dạy học tại nhiều trường THPT hiện nay vẫn tập trung nặng về hình thức, kiểm tra kiến thức ngữ pháp và từ vựng, thiếu các hoạt động thực hành giao tiếp có mục tiêu rõ ràng, thiếu đánh giá năng lực giao tiếp thực tế. Bên cạnh đó, năng lực tổ chức, phương pháp sư phạm tương tác của một bộ phận giáo viên chưa đồng đều; cơ sở vật chất, tài liệu giảng dạy và môi trường sử dụng tiếng Anh trong nhà trường còn hạn chế. Vì vậy cần thiết phải xây dựng và triển khai hệ thống biện pháp giáo dục nhằm phát triển kỹ năng giao tiếp tiếng Anh một cách toàn diện, có căn cứ lý thuyết và đo lường được hiệu quả.

## II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

Kỹ năng giao tiếp tiếng Anh bao gồm khả năng nghe, nói, tương tác, sử dụng ngôn ngữ trong các tình huống thực tế, cùng với yếu tố ngôn ngữ chức năng (mạch văn, chiến lược giao tiếp, ngữ điệu, ngữ cảnh).

### 2.1. Nâng cao nhận thức và trách nhiệm của đội ngũ quản lý và giáo viên

• *Giải pháp:* Ban giám hiệu ban hành kế hoạch, chính sách, thời lượng thực hành giao tiếp trong năm học; lồng ghép mục tiêu giao tiếp vào kế hoạch môn học; tổ chức hội thảo khởi động đầu năm.

• *Hướng thực hiện:* Xây dựng văn bản chỉ đạo về phát triển giao tiếp; giao chỉ tiêu cụ thể cho tổ chuyên môn; bố trí thời gian cho họp chuyên môn và tiết dự giờ chuyên đề.

• *Chỉ số đánh giá:* Tỉ lệ tiết học có hoạt động giao tiếp thực tế; số buổi bồi dưỡng tổ chức trong năm; mức độ hài lòng của giáo viên sau bồi dưỡng.

Trong các nhà trường, việc nâng cao nhận thức của đội ngũ giáo viên về vị trí, vai trò hoạt động giáo dục kỹ năng giao tiếp cho học sinh trung học phổ thông là rất quan trọng. Song, để đội giáo viên nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của

phát triển kĩ năng giao tiếp tiếng Anh cho học sinh trung học phổ thông, ngoài sự nỗ lực của bản thân, giáo viên cần được tạo điều kiện, quan tâm bồi dưỡng của các cấp, cụ thể:

*Một là*, Ban Giám hiệu các trường trung học phổ thông đề ra các chủ trương, đưa ra kế hoạch, lộ trình, thời gian cụ thể, từ xây dựng, cung cấp các tài liệu bồi dưỡng đến tổ chức hay cử giáo viên tham gia các lớp bồi dưỡng. Tạo điều kiện, thời gian cho đội ngũ giáo viên tham gia giáo dục kĩ năng giao tiếp tiếng Anh một cách hệ thống, để học sinh trung học phổ thông ý thức được việc rèn kĩ năng giao tiếp tiếng Anh là hoạt động thiết thực đáp ứng tốt nhất nhu cầu của bản thân và xã hội. Từ đó, học sinh tự nguyện, tự giác tham gia tích cực tham gia vào các hoạt động giáo dục phát triển kĩ năng giao tiếp tiếng Anh.

*Hai là,* xác định hoạt động giáo dục kĩ năng giao tiếp tiếng Anh cho học sinh trung học phổ thông là một nội dung quan trọng không thể thiếu trong các nội dung giáo dục môn tiếng Anh của nhà trường, nhất là các trường trung học phổ thông. Do công tác giáo dục kĩ năng giao tiếp tiếng Anh cho học sinh là hoạt động thường xuyên ở các trường trung học phổ thông, cho nên Hiệu trưởng cần thiết thực chỉ đạo bảo đảm sự nhất trí cao, tạo sự đồng thuận, khơi dậy trong đội ngũ giáo viên với tinh thần trách nhiệm của nhà giáo, để tích cực, chủ động hơn trong hoạt động giáo dục phát triển kĩ năng giao tiếp tiếng Anh cho học sinh.

*Ba là,* làm tốt công tác tuyên truyền, truyền thông nâng cao nhận thức của đội ngũ giáo viên về giáo dục phát triển kĩ năng giao tiếp tiếng Anh cho học sinh trung học phổ thông bằng nhiều hình thức đa dạng, phong phú, với các phương tiện thông tin, truyền thông đại chúng, truyền thông xã hội... Cùng với đó, ngay từ đầu năm học, việc tuyên truyền này cần phải được tiến hành thường xuyên, liên tục trong các buổi sinh hoạt tập thể, hội nghị cán bộ giáo viên, nhân viên nhà trường; tích cực tuyên truyền thông qua các giờ chào cờ, các cuộc họp giao ban của nhà trường; các hoạt động ngoại khóa và các ngày kỷ niệm lớn trong năm,…

*Bốn là*, tổ chức các hội thảo, sinh hoạt chuyên đề, tổ chức các lớp tập huấn trang bị cho đội ngũ giáo viên những kiến thức, hiểu biết về giáo dục kĩ năng giao tiếp tiếng Anh, hoặc tổ chức các buổi nói chuyện chuyên đề tìm hiểu tầm quan trọng, sự cần thiết giáo dục của giáo dục kĩ năng giao tiếp tiếng Anh. Mời chuyên gia đến trường tham gia giáo dục giáo dục phát triển kĩ năng giao tiếp tiếng Anh. Do đó, các trường trung học phổ thông cần phải xây dựng kế hoạch bồi dưỡng các kiến thức về phát triển kĩ năng giao tiếp tiếng Anh và kĩ năng tổ chức các hoạt động giáo dục phát triển kĩ năng giao tiếp tiếng Anh cho học sinh trung học phổ thông đối với giáo viên và thực hiện nghiêm túc hoạt động này.

*Năm là,* triển khai đầy đủ các văn bản chỉ đạo về giáo dục phát triển kĩ năng giao tiếp tiếng Anh tới các đội ngũ giáo viên trong nhà trường, tính cực vận động, khuyến khích giáo viên thực hiện giáo dục kĩ năng giao tiếp tiếng Anh cho học sinh trung học phổ thông lồng ghép với các phong trào thi đua xây dựng trường học thân thiện, học sinh tích cực; phong trào "Xây dựng nhà trường văn hóa - nhà giáo mẫu mực - học sinh thanh lịch; phong trào "dân chủ- kỉ cương - tình thương và trách nhiệm". Muốn vậy, đội ngũ giáo viên cần phải nắm vững định hướng giá trị và giáo dục giá trị cho học sinh, giúp học sinh am hiểu về giáo dục kĩ năng giao tiếp tiếng Anh và con đường hình thành, phát triển kĩ năng giao tiếp tiếng Anh, các phương pháp rèn luyện phát triển kĩ năng giao tiếp tiếng Anh.

**2.2. Bồi dưỡng năng lực cho các lực lượng giáo dục kĩ năng giao tiếp môn tiếng Anh của học sinh ở các trường trung học phổ thông**

*Bồi dưỡng năng lực sư phạm cho giáo viên*

Nội dung bồi dưỡng: phương pháp dạy theo nhiệm vụ, đánh giá năng lực giao tiếp, thiết kế hoạt động học tương tác, ứng dụng công nghệ hỗ trợ (phòng học ảo, nền tảng tương tác). Dưới các hình thức như: tập huấn chuyên đề, workshop thực hành, tiết dạy minh họa, cố vấn đồng nghiệp (peer coaching). Được đánh giá: dựa trên năng lực thiết kế bài học giao tiếp, tần suất áp dụng phương pháp mới.

Yếu tố quyết định chất lượng giáo dục là con người, nhằm giúp các nhà quản lý, giáo viên, học sinh, cha mẹ học sinh và các lực lượng giáo dục có những hiểu biết sâu sắc về giáo dục kĩ năng giao tiếp tiếng Anh, bao gồm hiểu biết về khái niệm, ý nghĩa, nội dung, phương thức tổ chức hoạt động, loại hình, các hoạt động… Nâng cao trách nhiệm của các nhà quản lý, nhất là các lực lượng giáo dục kĩ năng giao tiếp tiếng Anh, tạo mối quan hệ giữa các lực lượng để họ hợp tác với nhau trong tổ chức các hoạt động giáo dục kĩ năng giao tiếp tiếng Anh cho học sinh đạt được các mục tiêu mong đợi. Công tác bồi dưỡng năng lực cho các lực lượng giáo dục rèn luyện kĩ năng giao tiếp tiếng Anh cho học sinh trung học phổ thông phải được thực hiện một cách có hệ thống.

Thực tiễn cho thấy, tổ chức bồi dưỡng năng lực cho các lực lượng giáo dục rèn kĩ năng giao

tiếp tiếng Anh cho học sinh ở các trường trung học phổ thông bao gồm: Khái niệm, mục đích, ý nghĩa, nội dung, hình thức và phương pháp tổ chức, điều kiện triển khai, các lực lượng giáo dục tham gia và trách nhiệm của từng bên; yêu cầu đổi mới giáo dục, quy định về việc tổ chức giáo dục kỹ năng giao tiếp trong các trường trung học phổ thông. Mỗi đối tượng cần có những nội dung nhấn mạnh khác nhau. Việc tuyên truyền đến đối tượng là phụ huynh học sinh và học sinh thì cần tập trung vào công khai mục tiêu, các kỹ năng, các hoạt động trải nghiệm… để họ thấy rõ con đường lĩnh hội tri thức tiếng Anh của mình và xác định rõ, để đi đến đích con đường ấy, học sinh phải nỗ lực ra sao. Còn đối với các lực lượng giáo dục thì cần tập trung vào các nội dung, hình thức và phương pháp tổ chức, điều kiện triển khai, để họ tự tin thực hiện tổ chức giáo dục kĩ năng giao tiếp tiếng Anh cho học sinh trong các trường trung học phổ thông.

*Bồi dưỡng năng lực cho các lực lượng giáo dục*

Thông qua tổ chức các hoạt động học tập tương tác và trải nghiệm thực tế cho học sinh như hoạt động: thảo luận nhóm, tranh luận (debate), role-play, project-based learning, câu lạc bộ tiếng Anh, thực hành giao tiếp với khách mời bản ngữ hoặc sinh viên nước ngoài qua trao đổi trực tuyến. Nhằm xác định mục tiêu giao tiếp cụ thể cho mỗi hoạt động, cung cấp kịch bản/gợi ý, đánh giá. Chỉ số đánh giá được thể hiện qua số giờ thực hành giao tiếp trên tuần/tháng; mức tăng điểm trung bình ở kỹ năng nói/viết giao tiếp; phản hồi của học sinh về tự tin giao tiếp.

Ngoài ra bồi dưỡng năng lực cho các lực lượng giáo dục kĩ năng giao tiếp môn tiếng Anh cho học sinh ở các trường trung học phổ thông còn có thể tiến hành thông qua các buổi họp hội đồng giáo dục, họp phụ huynh học sinh đầu năm hoặc các buổi họp thường kỳ, tổ chức các chuyên đề, hội thảo… triển khai học tập quán triệt đường lối, chủ trương của Đảng, Nhà nước về giáo dục, các văn bản quy định, quy chế của ngành về giáo dục kĩ năng giao tiếp nói chung, kĩ năng giao tiếp tiếng Anh cho học sinh các trường trung học phổ thông nói riêng. Ngoài ra, còn có thể thông qua trang website, facebook của nhà trường, các buổi sinh hoạt chính khoá, ngoại khoá để tổ chức bồi dưỡng giáo dục kĩ năng giao tiếp môn tiếng Anh cho học sinh; đánh giá ưu điểm từng của từng hoạt động và nội dung cần rút kinh nghiệm để các lực lượng giáo dục phát huy những ưu điểm, kịp thời khắc phục các hạn chế trong các hoạt động giáo dục kĩ năng giao tiếp tiếng Anh cho học sinh trung học phổ thông ở buổi tiếp theo.

**2.3. Xây dựng hệ thống đánh giá và khen thưởng khuyến khích**

Đánh giá: kết hợp đánh giá hình thức (test) và đánh giá năng lực (performance assessment), rõ ràng cho kỹ năng giao tiếp. Khen thưởng và công nhận kịp thời học sinh/giáo viên có tiến bộ qua học kỳ, trao giải thưởng cho các dự án giao tiếp xuất sắc, công bố sáng kiến hay hay các cuộc thi hùng biện tiếng anh do Trường và lớp phát động, để tuyên dương tiêu biểu những cá nhân có thành tích xuất sắc và triển vọng góp phần thúc đẩy chất lượng học môn tiếng anh ở các trường THPT hiện nay.

## III. KẾT LUẬN

Phát triển kỹ năng giao tiếp tiếng Anh cho học sinh THPT yêu cầu một chiến lược toàn diện: nâng cao nhận thức và năng lực cho giáo viên, tổ chức các hoạt động học tập tương tác, ứng dụng CNTT, xây dựng hệ thống đánh giá và khuyến khích sự tham gia của gia đình và cộng đồng..

Để nâng cao chất lượng học môn tiếng Anh cho học sinh ở các trường trung học phổ thông có nhiều cách thức biện pháp khác nhau. Ngoài sự nỗ lực, cố gắng của mỗi học sinh, còn đặc biệt cần nâng cao nhận thức của giáo viên và bồi dưỡng năng lực cho các lực lượng tham gia giáo dục phát triển kĩ năng giao tiếp môn tiếng Anh, do vậy việc triển khai đồng bộ và hệ thống các biện pháp nêu trên, dựa trên các công cụ đo lường rõ ràng, sẽ góp phần nâng cao chất lượng dạy và học tiếng Anh tại các trường THPT hiện nay.

## TÀI LIỆU THAM KHẢO

Chỉ thị số 31/CT-TTg ngày 04/12/2019 của Thủ tướng Chính phủ về T*ăng cường các giải pháp giáo dục đạo đức, lối sống cho học sinh, sinh viên.*

Phùng Thị Vân Anh - Nguyễn Thị Hương Lan - Lại Thị Thu Thủy (2020), *Giáo dục kỹ năng sống cho học sinh theo định hướng phát triển phẩm chất, năng lực*, Nxb Chính trị Quốc gia sự thật.

Nguyễn Thị Út Sáu (2021), *Tổ chức giáo dục kỹ năng sống cho học sinh*, Nxb Đại học Thái Nguyên.